

Največja in najmanjša ura.

Med najmanjše ure, kar jih je kdaj napravila človeška roka, prištevamo brez dvoma uro, ki jo je izdelal neki urar iz Ženeve v Švici. Ura meri v premeru komaj 1 cm, debela pa je tri milimetre. Plošča s številkami meri v premeru 5 in pol milimetra; navzlic temu pa ima ura narisanih 60 črtic za minute. Kazalec za minute je dolg 4 in pol mm, urni kazalec (mali kazalec) pa meri 1 in $\frac{1}{3}$ milimetra. Ura gre 28 ur nepretrgoma; navijejo jo s ključkom, ki ima komaj eno četrtno milimetra v premeru. Uro cenijo na 70.000 Din. Lahko si mislimo, koliko časa je potreboval urar, da je izgotovil to urico in kako fino je moralo biti orodje, s katerim jo je delal.

Največjo uro pa imajo na cerkvi sv. Romolda na cerkvenem zvoniku v mestu Mecheln v Belgiji. Stolp te cerkve meri 99 m, torej približno še enkrat toliko kakor Ljubljanski grad. Ura meri v premeru 12 m, obod ure pa, kjer so zaznamovane številke, je dolg 36 m. Od številke do številke na krogu je po 3 m razdalje. To uro so izgotovili l. 1527. Ura poganja tudi 45 zvonov in zvoncev in tehta 35.000 kg. Nekoliko manjša ura kakor ta je v Ameriki, in sicer se nahaja na mestni hiši v Filadelfiji. Dandanes poganja obe ogromni uri elektrika.

Sam se je ukanil.

Danilo Gorinšek.

(Francoska pravljica.)

Neki kmet je prodal isto kravo dvema kupcema in je tudi od vsakega prejel plačilo. Ko pa je uvidel, da bo moral enemu od obeh kupcev vrniti denar, ni vedel kako bi naredil, da bi obdržal ves denar, da pa kljub temu ne bi dobil tožbe nobeden izmed obeh kupcev. Naposled se je zatekel h kmetu, ki je veljal za najbolj brihtnega v vasi in ga je poprosil za svet. Kmet mu je dejal: »Če daš kravo meni, ti bom povedal, kaj moraš ukreniti!« Obtoženi kmet se je začudil: »Kako ti morem dati kravo, če jo že dolgujem drugemu, ki mi jo je plačal!« Ali prebrisani kmet je vztrajal in ko mu je zatrdil, da mu bo gotovo pomagal njegov nasvet, mu je oni obljubil kravo. Kmet pa mu je rekel: »Ko bo obravnava in te bodo izpraševali radi krave, ne odgovori nikomur, temveč mu zažvižgaj v obraz!«

Kmet je prišel na obravnavo. Sodnik ga je vprašal: »Ali si res obema kmetoma prodal isto kravo?« Kmet pa ni nič odgovoril, temveč mu je zažvižgal v obraz. Sodnik se je začudil. Izpraševali so ga tudi drugi gospodje, a on je vsakomur mesto odgovora zažvižgal v obraz. Pa je rekel sodnik tožiteljema: »Saj vidita, da se mu je zmešalo, kar pustita mu kravo in denar — saj je itak dosti velik revež!« — Tedaj je obtoženi kmet zopet zažvižgal. Videli so, da je neumen, in so odšli domov. Kmet pa je obdržal kravo in njeno dvojno kupno ceno.

Po obravnavi pa je prišel k njemu oni premeteni kmet, ki mu je pomagal, da je dobil pravdo. Vstopil je v izbo in je zahteval obljubljenno kravo.

Kmetu pa to ni bilo po volji, zato se je meni nič tebi nič postavil predenj in mu — zažvižgal v obraz.

Oni je spoznal, da je samega sebe ukanil, ko je dal tožencu tako koristen nasvet, in je jezno odšel.

Kmet pa se je zasmejal in si je veselo zažvižgal.

0 mamutu.

Nekoč, pred več kakor 20.000 leti, je vladala v naših krajih ledenomrzla in snežena doba, ki se je imenovala ledena doba. Alpski ledeniki so se razprostirali globoko v doline in širili neznosen mraz vsenaokrog. Bilo je tako mrzlo, kakor je danes le še v nekaterih krajih severne Rusije (Sibirija). Na nekoliko bolj toplih planotah naših krajev in vse Srednje Evrope je pa živelokrat pleme ogromnih slonov, za tretjino večjih, kakor so današnji.

Bili pa niso tako goli in brez dlak kakor sedanji, temveč so bili proti mrazu in snegu zavarovani z izdatnim kožuhom; imeli so dolgodlako, črno grivo in obilo masti pod kožo, ki jih je varovala pred zimo. Po neki rusko-azijski besedi imenujemo danes te slone »mamute«, kajti v zamrzlih tleh Severne Sibirije so našle znanstvene ekspedicije cele mamute s kožo in dlako brez kakšnih poškodb — zmrznjene. Še danes iščejo tam dragoceno slonovo kost, kajti mamut je imel ogromne, zaokrožene čekane.

Iz teh najdb, pa tudi iz risb, ki jih je zapustil takratni človek (risbe so vdolbli z ostrimi kamni v skale), vemo torej čisto natančno, kakšen je bil mamut. Evropski pračlovek, ki ga je lovil s svojim preprostim kamenitim orožjem zaradi njegovega kožuha in mesa, ga je skoraj docela iztrebil in prepodil do sibirskih pust.

Mamut je bila zelo močna in prav nič zlobna žival. Kako prijetno bi bilo dandanes v zverinjakih in cirkusih, če bi še danes imeli ukročene, mehko-dlake mamute! Gotovo bi bili ravno tako prijazne živalce kakor so njihovi potomci — indijski sloni.

Pračlovek ledene dobe nam je zapustil tudi risbe mladih mamutovih telet. Kako lepa, okrogla, črnorjava bitja so to bila! Škoda, da so izumrli.

